

Правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на Пенсионноосигурително дружество „Топлина“ АД и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване

Раздел I Основни положения

Чл. 1. (доп. с решение на УС от 09.05.2019 г., изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) Настоящите правила регламентират процедурите за наблюдение, измерване, анализ и управление на рисковете свързани с портфейлите на Професионален пенсионен фонд „Топлина“ (ППФ), Универсален пенсионен фонд „Топлина“ (УПФ), Доброволен пенсионен фонд „Топлина“ (ДПФ) (ФДПО) и Пенсионноосигурително дружество „Топлина“ АД (ПОД), с оглед спазването на:

- (1) Кодекса за социално осигуряване (КСО).
- (2) Наредба № 34 от 04.10.2006г. на Комисията за финансов надзор (КФН).
- (3) Наредба № 59 от 04.04.2018г. на Комисията за финансов надзор (КФН).
- (4) Наредба № 60 от 02.05.2018г. на Комисията за финансов надзор (КФН).
- (5) Инвестиционните политики на фондовете.

Чл. 2. ПОД идентифицира и измерва рисковите фактори свързани с отделните инструменти в портфейла по чл. 1, след което измерва общата експозиция на портфейла към тези фактори и взема решения за лимити, толерантност и управление на рисковете на портфейлно ниво. ППФ „Топлина“, УПФ „Топлина“, ДПФ „Топлина“ и ПОД „Топлина“ имат умерено-рискосв профил на инвестиционните си портфейли с преобладаващи инвестиции в дългови финансови инструменти. В този случай основният риск, който те носят е лихвеният риск.

Чл. 3. При оценката на риска, свързан с инвестициите на Фондовете, и вземането на инвестиционни решения пенсионноосигурителното дружество не се доверява единствено и механично на кредитни рейтинги, присъдени от агенции за кредитен рейтинг по чл. 3, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ, L 302/1 от 17 ноември 2009 г.).

Раздел II Идентифициране на инвестиционните рискове

Чл. 4. ПОД идентифицира и измерва всички видове пазарен риск свързани с отделните инструменти в фондовете за ФДПО:

- (1) Лихвен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент влияещ върху стойността на този инструмент.
- (2) Валутен риск е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и Лев или Евро.
- (3) Ценови риск, свързан с инвестиции в акции, е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

- (4) Ценови риск, свързан с инвестиции в недвижимост, е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в недвижимост при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Чл. 5. Кредитен риск е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите в които те извършват дейност.

Чл. 6. Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на финансови инструменти при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

Чл. 7. Концентрационен риск е рискът от загуби причинен от липсата на диверсификация в портфейла, произтичащ от относително голяма експозиция към определена група контрагенти, индустрии или географско разпределение.

Чл. 8. Оперативен риск е рискът от възникване на преки или непреки загуби в резултат на неадекватни или неработещи вътрешни процедури, служители или системи или възникнали събития дължащи се на външни фактори.

Чл. 9. Законов риск е рискът за портфейлите свързани с промени в Кодекса за социално осигуряване (КСО) и други нормативни актове регулиращи инвестиционната дейност на ПОД. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейлите в регулация.

Чл. 10. Политически риск е рискът произтичащ от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които ПОД осъществява своята дейност, до влошаване на финансовите резултати и съответно на доходността, която получават пенсионноосигурените лица.

Чл. 11. Риск при хеджиращи сделки е рискът, при който хеджиращия инструмент престава да изпълнява своята функция за намаляване на инвестиционния риск, свързан с хеджирания актив. ПОД може да сключва хеджиращи сделки, с цел намаляване на инвестиционните рискове само в съответствие с настоящите правила и ако не се нарушават инвестиционните ограничения, предвидени в КСО.

- (1) "Хеджиран актив" е актив на Фонда по чл. 176, ал. 1 от КСО , за който е сключена хеджираща сделка с цел намаляване на свързания с него инвестиционен риск.
- (2) "Базови активи" са ценни книжа, инструменти на паричния пазар или други имуществени права по чл. 176, ал. 1 от КСО , а също и валутни курсове, индекси на регулирани пазари на ценни книжа и лихвени проценти, представляващи основата за определяне на цената на хеджиращия инструмент.
- (3) "Хеджиращ инструмент" е финансов инструмент, при използването на който се очаква, че промяната в неговата справедлива стойност или в паричните потоци, свързани с него, ще компенсира напълно или частично промените в справедливата стойност или в паричните потоци на хеджирания актив.

- (4) "Бързо ликвидни дългови ценни книжа" са ценни книжа, които в срок 7 работни дни могат да бъдат превърнати в парични средства по пазарна цена на регулирания пазар на ценни книжа, на който се търгуват.
- (5) "Пазарен риск" е възможността от загуби в резултат от изменението на цените на финансовите инструменти, лихвените проценти, валутните курсове или други фактори, определящи стойността на хеджиращия инструмент.
- (6) "Офсетова сделка" е сделка, при която се извършва обратна на сключена хеджираща сделка, с цел нейното закриване.
- (7) ПОД определя всеки работен ден стойността на пазарния риск на всички хеджиращи инструменти и риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по форуърдни валутни договори и лихвени суапи.
- (8) Сумата от стойностите на риска от неизпълнение на задълженията на насрещните страни по всички сключени форуърдни валутни договори и договори за лихвен суап и сумата от стойностите на пазарния риск на всички хеджиращи инструменти не може да надвишава стойността на нетните активи на Фонда за съответния ден.
- (9) Сключването на хеджиращи сделки не може да доведе до увеличаване на експозицията на Фонда към рисковете, свързани с дадена категория инвестиции или даден емитент до ниво, по-високо от допустимото при преки инвестиции.
- (10) ПОД извършва оценка на ефективността на хеджирането чрез методи определени според целите и стратегията на хеджирането и управлението на риска; като може да прилага следните методи:
1. метод на сравнение на основните характеристики и елементи на хеджирания актив и хеджиращия инструмент; този метод се използва само при хеджиране, при което основните характеристики на хеджирания и хеджиращия инструмент са идентични в много голяма степен;
 2. метод на компенсиращите се промени ("dollar offset"), при който се сравняват измененията в стойността или паричните потоци на хеджиращия инструмент с измененията в стойността или паричните потоци на хеджирания актив, дължащи се на хеджирания риск;
 3. метод, базиран на регресионен анализ; с този метод се оценява дали и доколко промените в стойностите на хеджирания актив и хеджиращия инструмент имат висока степен на корелация; независимата променлива отразява промените в стойността на хеджирания актив, дължащи се на хеджирания риск, а зависимата променлива отразява промените в стойността на хеджиращия инструмент, като се използват реалните количества от хеджирания актив и хеджиращия инструмент; методът, базиран на регресионен анализ, изисква оценката на следните статистически показатели:
 - a. наклон на кривата на регресия, който трябва да бъде отрицателен и със стойност между [-0,8; -1,25];
 - b. **(Изм. с решение на УС от 03.02.2021 г.)** коефициент на детерминация (R^2), който определя степента на корелация или каква част от промените в стойността на хеджиращия инструмент могат да се обяснят с промените в стойността на хеджирания актив, дължащи се на хеджирания риск;
 - c. **(Изм. с решение на УС от 03.02.2021 г.)** статистическа валидност на зависимостта между хеджиращия инструмент и хеджирания актив по отношение на хеджирания риск, измерена чрез F статистиката; зависимостта трябва да бъде статистически значима.
- (11) ПОД извършва оценка на влиянието на хеджиращите сделки върху рисковия профил на портфейла на Фонда чрез метода на редуциране на

вариацията, при който се сравняват промените на справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция с промените в справедливата стойност или паричните потоци на самия хеджиран актив. За изчисляване на показателя за ефективност при този метод се използва следната формула:

$1 - A/B$,

където:

A е сумата на повдигнатите на квадрат периодични промени в комбинираната позиция;

B е сумата от повдигнатите на квадрат периодични промени на хеджирания актив.

Раздел III **Измерване на видовете рискове**

Чл. 12. ПОД измерва лихвения риск чрез следния количествен метод:

- (1) Дюрация е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОД използва метода на модифицираната дюрация, за да измери лихвения риск свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси базирани на лихвени проценти и фючърси базирани на облигации.
- (2) Модифицирана дюрация се изчислява по следната формула:

Модифицирана Дюрация = (Маколи Дюрация) / (1 + Y/n), където:

Маколи Дюрация (D) – средно-претеглени парични потоци на база време

Маколи Дюрация (D) = [(Сегашна Стойност на Паричен Поток)ⁱ x (Време до Настъпване на Паричен Поток)ⁱ] / Цена на Облигация

Y – доходност до падеж

n – брой лихвени плащания в годината.

Чл.13. ПОД измерва валутния риск чрез количествено определяне на нетната експозиция към всяка валута различна от лев и евро като процент от нетните активи на всеки фонд.

Чл.14. ПОД измерва ценовия риск, свързан с инвестиции в акции, чрез приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- (1) Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение.
- (2) β-коефициента към индексите на съответните пазари.
- (3) При невъзможност за прилагане на точка 1 и 2, ПОД използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

Чл.15. ПОД измерва ценовия риск, свързан с инвестициите в недвижими имоти посредством количествени и качествени анализи на основата на официални източници за достоверни данни за пазара на недвижими имоти по следните показатели:

- (1) Промяна на ценови индекси за имоти.
- (2) Ниво на стопанска активност и платежоспособност на населението.

- (3) Други макроикономически и финансови фактори, които пряко влияят върху инвестициите в недвижими имоти.
- (4) Постигната доходност от инвестиционния имот.
- (5) (Нова, приета с решение на УС от 03.02.2021 г.) ПОД измерва ценовия риск свързан с инвестициите в недвижими имоти на ФДПО чрез историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение за период от една година, на месечна база.

Чл.16. ПОД разглежда три основни вида кредитен риск:

- (1) Контрагентен риск е рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуърди, лихвени суапи, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. ПОД измерва този риск чрез стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи. В случай, че пенсионноосигурителното дружество сключва форуърден валутен договор или договор за лихвен суап от името и за сметка на Фонда, то е длъжно да определи стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по сделката. Стойността на риска по предното изречение е равна на стойността на нереализираната печалба от сключения форуърден валутен договор или договор за лихвен суап. Стойността на нереализираната печалба е равна на пазарната стойност на договора, когато тя е положителна. При определяне стойността на нереализираната печалба не се вземат предвид таксите и комисионните, които се плащат при сключване на такива сделки. В случай че фондът притежава хеджиращи инструменти по няколко сделки с една насрещна страна, стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по тези сделки е равна на разликата между нереализираните печалби и загуби от всички тези сделки, ако:

1. сделките са сключени въз основа на нетиращо споразумение с насрещната страна.
2. нетиращото споразумение по т. 1 предвижда, че в случай на неизпълнение, несъстоятелност или ликвидация на насрещната страна по сделката се изчислява само едно задължение (в случай на нетна отрицателна пазарна стойност) или само едно вземане (в случай на нетна положителна пазарна стойност) към Фонда, като вземанията и задълженията, които са обект на нетиращото споразумение, се считат за погасени.
3. неплатежоспособността на насрещната страна е основание за прекратяване на договора.

В този случай ПОД определя на нетна база стойността на риска от неизпълнение на задълженията на всяка насрещна страна по договорите, включени в нетиращото споразумение, като положителна разлика от нереализираните печалби и загуби по тези договори. Стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна във връзка със сключени с нея един или повече форуърдни валутни договори и/или договори за лихвен суап не може да надхвърля 5 на сто от нетните активи на Фонда.

- (2) Сетълмент риск е рискът, възникващ от възможността за всеки фонд да не получава насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като е изпълнил своето задължение по дадени сделки. ПОД измерва този риск чрез стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от нетните активи. Не се включват сделките сключени при условие на сетълмент DVP (доставка

срещу плащане) или с международни клирингови институции разполагащи с гаранционни механизми.

(3) Инвестиционен кредитен риск е риск от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др.

1. (Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) При инвестиции в държавни облигации, за определяне на нивото на кредитния риск се използват кредитни рейтинги, присъдени от агенции за кредитен рейтинг по чл. 3, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ, L 302/1 от 17 ноември 2009 г.), както и такива присъдени от агенции, които не са включени в Приложение III на Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1799. Въпреки това ПОД не се доверява единствено и механично само на тези кредитни рейтинги, а постоянно се следят и анализират следните данни за страната емитент:

- Макроикономическо състояние.
- Вътрешна политическа обстановка.
- Външна политическа обстановка.

2. (Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) При инвестиции в корпоративни облигации за които има присъден кредитен рейтинг от агенции за кредитен рейтинг по чл. 3, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ, L 302/1 от 17 ноември 2009 г.), както и такива присъдени от агенции, които не са включени в Приложение III на Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1799 за определяне на нивото на кредитния риск се използват тези кредитни рейтинги. Въпреки това ПОД не се доверява единствено и механично само на тези кредитни рейтинги, а постоянно се следят и анализират и следните данни емитента:

- Публикувани финансови отчети.
- Новини свързани с конкретния емитент.
- Новини свързани с сектора на икономиката в която извършва дейност емитента.
- Политически и макроикономически новини свързани с държавата/ите и региона/ите в които извършва дейност емитента.

ПОД също така извършва качествен и количествен кредитен анализ на емитента на базата на:

- Финансови отчети.
- Капиталова структура.
- Обезпечение.
- Управление и репутация на емитента.

3. (Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) При инвестиции в корпоративни облигации за които няма присъден кредитен рейтинг от агенции за кредитен рейтинг по чл. 3, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ, L 302/1 от 17 ноември 2009 г.), както и такива присъдени от агенции, които не са

включени в Приложение III на Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1799, за определяне на нивото на кредитният риск ПОД извършва качествен и количествен кредитен анализ на емитента на базата на:

- Финансови отчети.
- Капиталова структура.
- Обезпечение.
- Управление и репутация на емитента.

ПОД също така постоянно се следи и анализира и следните данни емитента:

- Новини свързани с конкретният емитент.
- Новини свързани с сектора на икономиката в която извършва дейност емитента.
- Политически и макроикономически новини свързани с държавата/ите и региона/ите в които извършва дейност емитента.

4. **(Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.)** При инвестиции в депозити в банки отговарящи на изискванията на Наредба № 29 от 12.07.2006 г. на Комисията за финансов надзор, за определяне на нивото на кредитният риск се използват кредитните рейтинги присъдени от агенции за кредитен рейтинг по чл. 3, параграф 1, буква „б“ на Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг (ОВ, L 302/1 от 17 ноември 2009 г.), както и такива присъдени от агенции, които не са включени в Приложение III на Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/1799. Въпреки това ПОД не се доверява единствено и механично само на тези кредитни рейтинги, а постоянно се следят и анализират и следните данни емитента:

- Публикувани финансови отчети.
- Новини свързани с банката.
- Политически и макроикономически новини свързани с държавата/ите и региона/ите в които извършва дейност банката.
- Капиталова структура на банката.
- Управление и репутация на банката.

Чл. 17. ПОД анализира ликвидния риск на база историческите входящи и изходящи парични потоци и изготвяната ежедневно пет-дневна прогноза за паричните потоци свързани с дейността. На база на този анализ, ПОД определя минимален праг на пари и парични еквиваленти в портфейла на всеки фонд.

Чл. 18. ПОД измерва концентрационния риск, чрез количествено определяне на диверсификационни лимити спрямо нетната експозиция от нетните активи на всеки фонд към определена група контрагенти, индустрии и географско разпределение.

Чл. 19. ПОД измерва оперативния риск чрез качествени измерения базирани на анализ на дейността на служителите, процесите, моделите и кадровата и технологичната обезпеченост на дружеството. Управителният съвет на ПОД отговаря за създаването на цялостната организация и ефективното функциониране на системата за управление на оперативния риск. ПОД използва двуизмерен модел за класификация на оперативните събития – по първопричина на възникване и по звена на възникване. ПОД създава и поддържа база данни за оперативни събития с основен източник вътрешни събития. Подробно описание на методите за класификация и оценка на оперативния риск, принципите за наблюдението и управлението му, както и компетенциите,

взаимоотношенията и отговорностите на звената осъществяващи дейността по неговото управление в ПОД се съдържа в Правилата за управление на оперативният риск на ПОД „Топлина” АД.

Чл. 20. ПОД наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

Чл. 21. ПОД оценява политическия риск чрез кредитния рейтинг на Република България, както и наблюдение на политическата обстановка в страната.

Чл. 22. ПОД измерва риска при хеджиращи сделки посредством изброените методи:

- (1) Стойността на пазарния риск на фючърните договори, форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап се определя по метода на пазарната оценка и е равна на текущата експозиция на пенсионния фонд по съответния договор, към която се прибавя добавка, изчислена съгласно ал. 3. Текущата експозиция по договора е абсолютната величина на пазарната стойност на договора, оценена съгласно чл. 10а, ал. 1, 3, 4 или 5 от Наредба № 9 и в съответствие с правилата за оценка на активите и пасивите на ПОД и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване за деня, за който се отнася оценката на стойността на пазарния риск, когато тази пазарна стойност е положителна, и нула, когато е отрицателна.
- (2) Стойността на пазарния риск на опцията е равна на текущата експозиция на пенсионния фонд към базовия актив на опцията, към която се прибавя добавка, изчислена съгласно ал. 3. Текущата експозиция към базовия актив на опцията се определя чрез делта еквивалента, който е произведение от пазарната стойност на базовия актив за деня, за който се отнася оценката на стойността на пазарния риск и делта коефициента на опцията, публикуван за същия ден от регулирания пазар, на който тя се търгува.
- (3) Добавката по ал. 1 и 2 се изчислява като процент от стойността на базовия актив (договореното количество, умножено по договорената цена) или от условната главница в зависимост от вида на базовия актив и остатъчния срок до падежа на съответния договор, съгласно следната таблица:

Вид базов актив	Остатъчен срок до падежа на договора		
	до 1 година	между 1 и 5 години	над 5 години
Лихвен процент	0,0%	0,5%	1,5%
Валутен курс	1,0%	5,0%	7,5%
Акции, индекси и др.	6,0%	8,0%	10,0%

- (4) Когато договорът за лихвен суап съдържа условия за периодичен сетълмент по всички оставащи плащания към предварително определени дати и преразглеждане на условията на договора, така че стойността на договора да бъде нула на тези дати, остатъчният срок до падежа по този договор за целите

на ал. 3 се определя спрямо следващата определена дата за периодичен сетълмент и преразглеждане на договора. За договори, отговарящи на тези условия и с общ остатъчен падеж над една година, се прилага минимален процент 0,5 на сто.

Чл. 23. ПОД измерва пазарния риск на целият портфейл на Фонда чрез стандартно отклонение, изчислено на база на дяловете, публикувани на електронната страницата на Компанията и на електронната страница на Комисията за финансов надзор.

Чл. 24. ПОД измерва риска на портфейлите за всеки фонд, чрез параметричен и исторически VaR методи, при 1-дневен времеви период съответно при доверителен интервал от 95% и 99%, на база стойността на дяловете на фондовете за едногодишен период.

Раздел IV

Гранични стойности на измерените рискове и източници на информация

Чл. 25. Комитетът по управление на риска е определил следните количествени измерители за различните видове рискове на портфейлите на ФДПО на ПОД „Топлина“, както следва:

- (1) Лихвен риск – за ограничаване на нивото на този риск, ПОД е определил следните дюрационни лимити за облигационният портфейл:
 1. ППФ „Топлина“ модифицирана дюрация – 7 години.
 2. УПФ „Топлина“ модифицирана дюрация – 8 години.
 3. ДПФ „Топлина“ модифицирана дюрация – 7 години.
 4. ПОД „Топлина“ модифицирана дюрация – 7 години.
- (2) Валутен риск – за ограничаване на нивото на този риск, ПОД е определил следните лимити, като % от нетните активи на всеки фонд към валута, различна от лев или евро.
 1. ППФ „Топлина“ лимит 20%.
 2. УПФ „Топлина“ лимит 20%.
 3. ДПФ „Топлина“ лимит 30%.
 4. ПОД „Топлина“ лимит 20%.
- (3) **(Изм. с решение на УС от 03.02.2021 г.)** Ценови риск, свързан с инвестиции в акции – за ограничаване на нивото на този риск, ПОД е определил лимит на портфейлно ниво за всеки от ФДПО за β -коефициент до 1,6. (Ограничението не се прилага за ценни книжа с емитенти на територията на Република България.)
За ценови риск на един пенсионен дял, измерен чрез стандартно отклонение е определил гранична стойност от 10 %.
- (4) Ликвиден риск – за ограничаване на нивото на този риск, ПОД е определил лимит от 0,2 % от активите на ФДПО да бъде поддържан, като минимално количество парични средства.
- (5) **(Изм. и доп. с решение на УС от 03.02.2021 г.)** Концентрационен риск – за ограничаване на нивото на този риск, ПОД е определил следните диверсификационни лимити:
 1. Инвестициите във финансови инструменти, издадени от дружества от една група и лицата, с които тези дружества са в тесни връзки не могат да надвишават 10 % от активите на ФДПО.
 2. По видове инструменти:

2.1. Ограничения във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ФДЗПО), управлявани от ПОД „Топлина“

- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т.1, буква “г“, и буква „д“ от КСО до 10 % от активите на ФДЗПО.
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 2 от КСО до 15% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 3 от КСО до 10% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 4 от КСО до 30% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 6 от КСО до 25% от активите на ФДЗПО
- Акции на един емитент до 7% от емитираните акции
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 7 от КСО до 2% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 8 от КСО до 2% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 9 от КСО до 1% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 10 от КСО до 5% от активите на ФДЗПО
- АДСИЦ за секюритизиращи вземания до 1% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т.11 от КСО до 20% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 11 от КСО управлявани от едно и също управляващо дружество до 5% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 12 от КСО до 1% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 13 от КСО до 5% от активите на ФДЗПО
- Обратни репо сделки за срок до 6 месеца до 5% от активите на ФДЗПО
- Инвестиции във влогове до 25 % от активите на ФДЗПО и не повече от 5 % в една банка.

2.2. Ограничения във Доброволен пенсионен фонд (ДПФ), управляван от ПОД „Топлина“, различни от тези във ФДЗПО

- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 6 от КСО до 75% от активите на ДПФ
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 8 от КСО до 3 % от активите на ДПФ
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 9 от КСО до 2 % от активите на ДПФ
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 10 от КСО до 10 % от активите на ДПФ
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 11 от КСО до 75 % от активите на ДПФ
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 11 от КСО управлявани от едно и също управляващо дружество до 10% от активите на ДПФ

- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 12 от КСО до 2 % от активите на ДПФ
- Инвестиции в активи по чл.176, ал.1, т. 13 от КСО до 10 % от активите на ДПФ

3. Инвестиции в един емитент

- Не повече от 5 % от активите на ФДПО, управлявани от ПОД „Топлина“ могат да бъдат инвестирани във финансови инструменти, издадени от един емитент, като в това ограничение не се включват дълговите ценни книжа по чл. 176, ал. 1, т. 1, букви „а“ и „б“; дълговите ценни книжа по чл. 176, ал. 1, т. 1, буква „в“ с инвестиционен кредитен рейтинг;
- ФДПО, управлявани от ПОД „Топлина“, могат да притежават до 7 % от акциите с право на глас или без право на глас на един емитент. Както и не повече от 20 % заедно от всички фондове.
- ФДПО, управлявани от ПОД „Топлина“, може да притежава до 20 % от една емисия облигации.
- ПОД „Топлина“ и управляваните от него ФДПО могат поотделно да придобиват до 15 % на сто от акциите/дяловете на една колективна инвестиционна схема

4. По сектори на икономиката (Не повече от 25% от активите на всеки фонд в един сектор, с изключение сектор „Държавно управление“ – без ограничение. В ограничението на сектор „Финанси“ не се включват депозитите в банки и инвестиции в КИС):

- Селско стопанство.
- Добивна промишленост.
- Преработваща промишленост.
- Енергетика.
- Строителство и недвижими имоти.
- Търговия.
- Здравеопазване.
- Финанси.
- Информационни технологии и Телекомуникационни услуги.
- Комунални услуги.
- Туризъм.
- Транспорт и пощенски услуги.
- Държавно управление.
- Други.

5. По географско разположение не повече от 25% от активите на ФДПО за всяка страна различна от Република България.

(б) (Нова, приета с решение на УС от 03.02.2021 г.) За инвестиционният кредитен риск, за присъдени рейтингите от сертифицирани агенции, се определя гранична стойност равно на посочената в чл.2, ал. 2 от „Наредба № 29 от 12.07.2006 г. за минималното ниво на кредитните рейтинги на банките и за определяне на държавите, международните финансови организации, пазарите и индекситена тези пазари съгласно чл. 176, ал. 2 от Кодекса за социално осигуряване” на КФН.

(7) (Нова, приета с решение на УС от 03.02.2021 г.) За ограничаването на риска при хеджиращи сделки Комитетът е определил, че сключването на такъв тип сделки не може да доведе до увеличаване на експозицията на фонда към рисковете, свързани с дадена категория инвестиции или даден емитент до ниво, по-високо от допустимото при преки инвестиции. При прилагане на метод за оценка на хеджирането, базиран на регресионен анализ се изисква наклона на кривата на регресия да бъде отрицателен и със стойности между (-0,8;-1,25) и коефициента на детерминация, който определя степента на корелация да бъде не по-малък от 0,96. Статистическата валидност на зависимостта между хеджиращия инструмент и хеджирания актив по отношение на хеджирания риск, измерена чрез F статистиката трябва да бъде статистически значима при интервал на доверителност по-голям от 95 на сто.

Чл. 26. Комитетът по управление на риска ще си служи само с надеждни източници на информация за да определя, измерва, сравнява и анализира различните рискове на които е изложен всеки портфейл управляван от ПОД „Топлина“, както следва:

- (1) Финансови отчети на дружествата.
- (2) Анализи на банки в качеството им на довереник на облигационерите.
- (3) Одиторските доклади на дружествата.
- (4) Данни от Търговския регистър за България и неговия еквивалент в другите страни.
- (5) Официалните борсови бюлетини.
- (6) Данни, доклади и анализи от БНБ, НСИ, НОИ, НАП и КФН.
- (7) Котировките на първичните дилъри, банките и инвестиционните посредници.
- (8) Проспектите от „водещия мениджър“(lead manager) при емитирането на нови емисии.
- (9) Оценка на рейтинговите агенции.
- (10) Електронната система за ценова информация „Bloomberg“.
- (11) Електронната система за ценова информация „Reuters“.
- (12) Възможно е да се използват и други надеждни източници на информация.

Раздел V

Наблюдение, анализ и управление на риска, свързан с инвестициите

Чл. 27. (Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) ПОД създава Комитет по управление на риска. В състава на комитетата влизат: Заместник – председателят на Управителния съвет, Мениджърът по управление на риска и Главният счетоводител. С решение на Управителния съвет в състава на комитетата могат да бъдат включвани и други служители на дружеството.

- (1) **(Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.)** Комитетът по управление на риска наблюдава, измерва и управлява експозицията към рисковете упоменати в Раздел II на портфейлно ниво и съгласува тази експозиция спрямо ограниченията на Кодекса за социално осигуряване, инвестиционната политика и пазарните тенденции.
- (2) **(Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.)** Комитетът по управление на риска контролира спазването на ограниченията за инвестиране, наложени от Кодекса за социално осигуряване и правилата описани в инвестиционната политика.

- (3) (Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) Комитетът по управление на риска изисква регулярна информация за воденето на Регистър на рисковете по чл.2, т.14 от Наредба № 59 и Регистър на оперативни събития в дружеството.
- (4) (Нова, приета с реш. на УС от 20.07.2020 г.) При възникване на извънредни ситуации, Комитетът по управление на риска разглежда План за действие и предлага на Управителния орган приемането му.

Чл. 28. Комитетът по управление на риска по искане на Дирекция „Инвестиции” изготвя и предлага за одобрение на Управителния Съвет на ПОД следните списъци с контрагенти и лимити:

- (1) (Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) Списък на банките одобрени за инвестиране на средствата на ФДПО във влогове, отговарящи на чл. 2, ал. 2 от Наредба №29 от 12.07.2006 г. на Комисията за финансов надзор.
- (2) (Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) Списък на банките и инвестиционните посредници одобрени за извършване на хеджиращи сделки, като валутни форуърди и лихвени суапи и отговарящи на изискванията на чл.4. т. 1, буква “а” и „б“ от Наредба №34 от 04.10.2006 г. на Комисията за финансов надзор.
- (3) Списък на контрагентите одобрени за репо сделки, които могат да бъдат: банки или инвестиционни посредници, притежаващи собствен капитал в размер не по-малко от 1 500 000 лв., получили са разрешение да извършват дейност съгласно законодателството на държава членка или които подлежат на надзор от страна на компетентен орган от друга държава – страна по Споразумението за Организацията за икономическо сътрудничество и развитие.

Чл. 29. Мениджъра по управление на риска към ПОД „Топлина” АД следи и изготвя:

- (1) Следи ежедневно точността и пълнотата на данните, съвместимостта и надеждността на информационните източници и обхвата на инвестиционните рискове. Мениджърът по управление на риска следи за спазването на ограниченията за инвестиционната дейност, включени в нормативната база и правилата за риска ежедневно. При установяване на нарушение, уведомява управляващите ПОД и Комитета по управление на риска.
- (2) Изготвя регистър на рисковете по чл.2, т.14 от Наредба № 59 на Комисията за финансов надзор.
- (3) Изготвя регистър на оперативните събития на ПОД „Топлина“, като следи за спазването на разработените правила за наблюдение и контрол на оперативния риск.
- (4) Изготвя обобщена петдневна прогноза за очакваните парични потоци на ФДПО управлявани от ПОД „Топлина“.
- (5) При необходимост за идентифицирането, наблюдението и управлението на риска изисква допълнителна информация от компетентните звена на дружеството и/или външните изпълнители, на които е възложено осъществяването на определени дейности по допълнително пенсионно осигуряване и свързаните с тях дейности.
- (6) Текущо анализира информацията за рисковете и тяхното състояние, включително чрез съпоставка с предвидените количествени показатели.
- (7) Уведомява компетентните звена на дружеството за резултатите от текущия анализ по т.6 и им оказва съдействие при изпълнение на действията по управление на риска.

- (8) Незабавно уведомява компетентните звена на дружеството и управителния орган, когато установи прекомерна изложеност на риск.
- (9) Изготвя месечни отчети за риска и неговото управление до Комитета по управление на риска.
- (10) Дава писмени препоръки за предотвратяване или ограничаване на проявлението на рисковете и за отстраняване на последиците от настъпили неблагоприятни събития.
- (11) (Отм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.)
- (12) Уведомява Комисията за финансов надзор, когато е уведомил Управителния съвет и той не е предприел подходящи и своевременни мерки за противодействие в случай на значителен риск дружеството или управляван от него фонд да не спази съществено законово изискване и това би могло да застраши в значителна степен интересите на осигурените лица или пенсионерите, както и при съществено нарушение на нормативната уредба.
- (13) Представя пред Управителния съвет годишен отчет за своята дейност и рисковете, на които са изложени дружеството и управляваните от него фондове, и участва при изготвянето на отчета по чл. 123е, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване.
- (14) Не осъществява дейности, които не са пряко свързани с дейността по управление на риска.

Чл. 30. ПОД документира наблюдението, измерването и управлението на рисковете свързани с активите на Фонда, както и на рисковете, свързани с хеджиращите сделки чрез:

- (1) (Изм. с решение на УС от 03.02.2021 г.) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за дюрацията и модифицираната дюрация на дълговите книжа на портфейлно ниво и на ниво финансов инструмент (чл.12) – ежедневно.
- (2) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за нивото на валутният риск (чл.13) – ежедневно.
- (3) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за пазарният риск на ФДПО, чрез стандартното отклонение на портфейлно ниво (чл.23)– ежедневно.
- (4) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за риска на портфейлите за ДЗПО на ПОД „Топлина“, чрез параметричен и исторически VaR методи, при 1-дневен времеви период (чл.24) – ежедневно
- (5) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за стандартното отклонение на акциите/ индексите на регулираният пазар или β – коефициента на акциите (чл.14) – ежеседмично.
- (6) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за стойността на пазарния риск на хеджиращите инструменти и на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по сключени форуърдни валутни договори и договори за лихвен суап, съдържаща данни съгласно образеца по чл.9, ал.4. от Наредба N34 от 04.10.2006 г. на Комисията за финансов надзор чл.15 и чл.17 – ежедневно.
- (7) Изготвянето на тикет от дирекция „Инвестиции“ при сключването на хеджиращи сделки.
- (8) Вписване на хеджиращите сделки от Мениджърът по управление на риска в „Регистъра на хеджиращите сделки“.
- (9) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за ефективността на хеджирането (чл.11 т.10) – ежедневно.

- (10) Изготвянето на справка от Мениджъра по управление на риска за влиянието на хеджиращите сделки върху рисковият профил на портфейла (чл.11т.11 – ежедневно).
- (11) **(Нова, приета с решение на УС от 03.02.2021 г.)** Изготвянето на анализ от Мениджъра по управление на риска по чл. 179в, ал. 4 от КСО - годишно. Предоставя се за разглеждане и обсъждане на Комитета по управление на риска.
- (12) **(Нова, приета с решение на УС от 03.02.2021 г.)** Изготвянето на анализ на инвестициите в недвижими имоти на ФДПО от Мениджъра по управление на риска – на всеки 6 месеца. Предоставя се за разглеждане и обсъждане на Комитета по управление на риска.

Чл. 31. Сключване на хеджиращи сделки:

- (1) **(Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.)** Когато комитетът по управление на риска прецени, че даден пазарен риск надвишава моментната толерантност към този вид риск, възлага на Директор „Инвестиции” да изготви становище и предложение за възможна(и) хеджираща(и) сделка(и). Сделката (сделките) се одобрява(т) от Председателя и Заместник-председателя на Управителния съвет.
- (2) Мениджърът по управление на риска следи за ефективността на хеджиращата сделка и докладва на комитета ежемесечно.
- (3) **(Изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.)** Мениджърът по управление на риска следи дали хеджиращият инструмент изпълнява предназначението си за намаляване на инвестиционния риск, свързан със съответен актив на Фонда. При настъпване на събития по чл.8 ал. 1 т.1 или т.2 от Наредба No.34 в рамките на 2 работни дни прави мотивирано предложение за закриване на хеджиращата позиция (изцяло или частично) до представляващите Дружеството и директор „Инвестиции”. Решение за закриване на хеджиращата позиция се взема от Председателя и Заместник-председателя на Управителния съвет в рамките на 3 работни дни от постъпване на предложението за закриване. Хеджиращата позиция се закрива от директор „Инвестиции”, изцяло или частично, в рамките на 5 работни дни от решението на представляващите.
- (4) ПОД изготвя и представя в КФН в срок до 20 дни от края на всяко тримесечие анализ на влиянието на сключените хеджиращи сделки върху рисковия профил на портфейлите за ФДПО и оценка на тяхната ефективност.
- (5) ПОД определя всеки работен ден стойността на пазарния риск на хеджиращите инструменти и на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по сключени форуърдни валутни договори и договори за лихвен суап и изготвя ежедневно справка за стойността на риска, съдържаща данни съгласно образеца по чл.9, ал.4. от Наредба N34 от 04.10.2006 г. на Комисията за финансов надзор.

Чл. 32. Действия при отклонение от ограниченията:

- (1) ПОД е длъжно да приведе портфейла на всеки фонд в регулация съгласно нормативната база и/или вътрешните правила за управление на риска, в нормативно определения срок и съобразно инвестиционната политика на фонда.
- (2) При нарушаване на някой от горепосочените лимити, вследствие рязка и неочаквана промяна на пазарната конюнктура, ПОД привежда активите на

всеки фонд в допустимите граници в нормативно регламентирания срок, чрез съвременна продажба на активи или закриване на открити позиции.

Чл. 33. Комитетът по управление на риска разглежда на месечна база или често, в случай на съществена промяна на пазарните условия, количествените показатели на пазарен риск в портфейлите управлявани от ПОД „Топлина“, на база отчети изготвени от мениджъра по управление на риска. Комитетът преценява дали степента на пазарен риск съответства на инвестиционните цели, описани в инвестиционната политика на всеки фонд и на пазарните условия.

Чл. 34. (Нов, приет с реш. на УС от 20.07.2020 г.) Мениджър управление на риска уведомява Ръководител служба „Вътрешен контрол“ и Ръководител служба „Вътрешен одит“ при констатиране на нарушения на приложимите правила и процедури.

Чл.35. (Предишен чл. 34, изм. с реш. на УС от 20.07.2020 г.) Специализираната служба „Вътрешен контрол“ извършва текущи и периодични проверки на системата за наблюдение, измерване и управление на риска. При установяване на допуснати нарушения на нормативните изисквания, дава препоръки и срок за отстраняването им, като уведомява управителните и надзорните органи на дружеството, когато не се изпълняват дадените препоръки или предвидените допълнителни мерки.

Чл. 36. (Нов, приет с реш. на УС от 20.07.2020 г.) Специализираната служба „Вътрешен одит“ проверява и оценява адекватността и ефективността на системата за управление на риска, дава препоръки за отстраняване на констатираните слабости в системата за управление на риска и проследява изпълнението на одобрените от управителния орган препоръки и предвидените от него допълнителни мерки.

Преходни и заключителни разпоредби

1. Настоящите Правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на Пенсионноосигурително дружество „Топлина“ АД и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване са приети от Управителния съвет на ПОД „Топлина“ АД с решение по Протокол № 191 от 12.11.2018 г., одобрено от Надзорния съвет на ПОД „Топлина“ АД с решение по Протокол № 177 от 16.11.2018 г., които влизат в сила от 19.11.2018 г.

2. С приемането и влизане в сила на настоящите Правила, считано от 19.11.2018 г. се отменят Правилата за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на УПФ „Топлина“, управляван от ПОД „Топлина“ АД, Правилата за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на ППФ „Топлина“, управляван от ПОД „Топлина“ АД и Правилата за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на ДПФ „Топлина“, управляван от ПОД „Топлина“ АД.

3. Правилата са допълнени с решение по Протокол № 196 от 09.05.2019 г., одобрено от Надзорния съвет на ПОД „Топлина“ АД с решение по Протокол № 182 от 13.05.2019 г., изменени и допълнени с решение по Протокол № 227 от 20.07.2020 г., одобрено от Надзорния съвет на ПОД „Топлина“ АД с решение по Протокол № 215 от 24.07.2020 г., изменени и допълнени от Управителния съвет на ПОД „Топлина“ АД с решение по Протокол № 238 от 03.02.2021 г., одобрено от Надзорния съвет с решение по Протокол № 227 от 05.02.2021 г.